



Strasbourg, 29.5.2018.
COM(2018) 372 final

2018/0197 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Komisija je 2. svibnja 2018. donijela prijedlog za sljedeći višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.¹ On uključuje Europski fond za regionalni razvoj („EFRR”) i Kohezijski fond.

Administrativno pojednostavnjenje definirano je kao ključni cilj u dokumentu za razmatranje o financijama EU-a kao i *ex post* evaluaciji i javnom savjetovanju. Iz iskustva se može zaključiti da su pravila pretjerano složena i rascjepkana, što dovodi do nepotrebnog opterećenja voditelja programa i krajnjih korisnika.

Kako bi se omogućila dosljednost² s drugim politikama EU-a u okviru podijeljenog upravljanja, pravila o isporuci i provedba EFRR-a i Kohezijskog fonda podliježu, koliko je to moguće, primjeni odredaba Uredbe o zajedničkim odredbama („Uredba o zajedničkim odredbama”). U njoj su utvrđene zajedničke odredbe za sedam fondova podijeljenog upravljanja na razini EU-a:

- KF: Kohezijski fond
- EFPR: Europski fond za pomorstvo i ribarstvo³
- EFRR: Europski fond za regionalni razvoj
- ESF+: Europski socijalni fond plus⁴
- FAMI: Fond za azil i migracije⁵
- ISF: Fond za unutarnju sigurnost⁶
- BMVI: Instrument za upravljanje granicama i vize⁷

Kako bi se omogućila usklađenost s Obzorom Europe, potonje će se usredotočiti na „europsku izvrsnost” (stvaranje i iskorištavanje novih znanja), a EFRR će se usmjeriti na „regionalnu važnost” (širenje postojećih znanja i tehnologije na mjestima na kojima je ta pomoć potrebna, njihovo uvođenje na lokalnoj razini s pomoću strategije pametne specijalizacije).

Kako bi se omogućila dosljednost s Instrumentom za povezivanje Europe (CEF), postoji bolja sinergija i komplementarnost, pri čemu će CEF biti usmjeren na „osnovnu mrežu”, dok će EFRR i Kohezijski fond također osigurati potporu za „sveobuhvatnu mrežu”, uključujući osiguravanje regionalnog i lokalnog pristupa, kao i prometne veze u urbanim područjima.

Kako bi se pojednostavnilo i objasnilo zakonodavstvo, u ovoj se Uredbi utvrđuju odredbe koje se primjenjuju na EFRR i Kohezijski fond intervenirajući u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” i, u pogledu EFRR-a, u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg).

¹ COM(2018) 322 final od 2.5.2018.

² Za sveobuhvatniju raspravu o sinergijama, usklađenosti i dosljednosti s drugim politikama EU-a, vidjeti procjenu učinka.

³ [Upućivanje].

⁴ [Upućivanje]. osim "Programa Unije za zapošljavanje i socijalne inovacije” i „Programa Unije za zdravlje”.

⁵ [Upućivanje]. samo sastavnice podijeljenog upravljanja.

⁶ [Upućivanje].

⁷ [Upućivanje], osim „Programa za opremu za carinske kontrole”.

Međutim, zbog posebne prirode programa u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) koji uključuju nekoliko država članica i trećih zemalja, posebnom uredbom o cilju „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) utvrđuju se posebna pravila, uz Uredbu o zajedničkim odredbama i ovu Uredbu.

Datum primjene tih prijedloga predviđen je za 1. siječnja 2021. i oni se predstavljaju za Uniju od 27 država članica, u skladu s obavijesti Ujedinjene Kraljevine o namjeri povlačenja iz Europske unije i Euratoma na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji, koju je Europsko vijeće zaprimilo 29. ožujka 2017.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

Djelovanje EU-a opravdano je člankom 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). „Unija razvija i provodi aktivnosti koje vode jačanju njezine ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Unija osobito nastoji smanjiti razlike u stupnju razvijenosti među različitim regijama i zaostalost regija u najnepovoljnijem položaju.”

Ciljevi EFRR-a utvrđeni su u članku 176. UFEU-a: „Europski fond za regionalni razvoj namijenjen je pomoći pri otklanjanju glavnih regionalnih neuravnoteženosti u Uniji sudjelovanjem u razvoju i strukturnoj prilagodbi razvojno zaostalih regija te u preobrazbi industrijskih područja u nazadovanju.”

Ciljevi Kohezijskog fonda utvrđeni su u članku 177. UFEU-a: „Kohezijski fond koji se osniva u skladu s istim postupkom, osigurava financijski doprinos za projekte povezane s okolišem i transeuropskim mrežama u području prometne infrastrukture.”

Nadalje, u članku 174. UFEU-a navedeno je da se posebna pozornost poklanja ruralnim područjima, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otoci, pogranične i planinske regije.

U članku 349. UFEU-a navedeno je da se donose posebne mjere kako bi se uzelo u obzir društveno i gospodarsko stanje najudaljenijih regija, koje je još složenije zbog određenih posebnih značajki koje posebno ograničavaju njihov razvoj.

Supsidijarnost i proporcionalnost

U procjeni učinka⁸ navedeni su različiti razlozi zašto se djelovanjem na razini EU-a dodaje vrijednost djelovanju na nacionalnoj razini. Oni uključuju sljedeće:

- u mnogim zemljama, EFRR i Kohezijski fond čine najmanje 50 % javnih ulaganja – te države članice inače ne bi imale **financijski kapacitet za takva ulaganja**,
- postoji znatna mogućnost **prelijevanja** preko nacionalnih i regionalnih granica, na primjer za ulaganja u inovacije i MSP-ove. Razina EU-a ima važnu ulogu u postizanju ovih prelijevanja i sprečavanja nedostatka ulaganja. Nadalje, ulaganjima bi se trebala potaknuti najveća moguća prelijevanja,
- u većini regija, među ostalim u razvijenijim regijama, **strategije pametne specijalizacije** (RIS3) čine dosljedan strateški okvir za ulaganja i donose visoku dodanu vrijednost. One su pokrenute zahtjevom za strateško programiranje za potporu iz EFRR-a i odgovarajućim preduvjetom. Naime, koristi od takvih strategija često su najviše u najrazvijenijim regijama (posebno u nordijskim zemljama, Austriji, državama Beneluksa, Njemačkoj, i Francuskoj),

⁸ Za više pojedinosti, vidjeti popratnu Procjenu učinka (SWD(2018)282), poglavlje 3.1. o supsidijarnosti i dodanoj vrijednosti EFRR-a i Kohezijskog fonda.

- **promicanje prioriteta EU-a**, uključujući strukturne reforme tržišta rada, promet, okoliš, prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje, energetiku, obrazovanje i socijalne politike i programe, kao i administrativnu modernizaciju,
- EFRR-om i Kohezijskim fondom ostvaruju se **opipljivi rezultati u područjima koja su važna europskim građanima** - „Proračun EU-a pridonosi ostvarivanju rezultata u područjima koja su važna za Europljane.”⁹. Pomoć regijama da se prilagode izazovima globalizacije, stvaranje 420 000 radnih mjesta i 1,1 milijuna MSP-ova¹⁰, borba protiv urbanog siromaštva – sve su to prioriteti za Europljane. Važno je napomenuti da su mnogi od tih rezultata posebno uočljivi izvan kohezijskih zemalja.

Nadalje, politike odabrane u Uredbi proporcionalne su iz sljedećih razloga:

- podijeljeno upravljanje: programima ne upravlja izravno Europska komisija već se provode u partnerstvu s državama članicama,
- kombinirana pravila (povezane Uredba o zajedničkim odredbama i ova Uredba) znatno su jednostavnija i konsolidirana u usporedbi s prethodnim razdobljem.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

Ex post evaluacija

U pogledu strategije, prioriteta i učinka politike u *ex post* evaluaciji navedeno je sljedeće:

- potpora malim i srednjim poduzećima ima velik potencijal u smislu učinka. Međutim, potpora bi trebala biti više usmjerena na poticanje rasta dinamičnih MSP-ova, na strategije pametne specijalizacije i olakšavanje regijama da napreduju u gospodarskom lancu, umjesto da održavaju gospodarstvo prošlosti,
- Određene aktivnosti imaju slab učinak, kao što su potpore za velika poduzeća (najdjelotvornija strategija za privlačenje velikih poduzeća nije putem financijskih poticaja, nego poboljšanjem lokalnih uvjeta kao što su lokalno poslovno okruženje, itd.). Isto tako, ulaganja u zračne luke imaju tendenciju slabe uspješnosti – samo u najudaljenijim regijama postoje snažni argumenti za njihovo podupiranje,
- doprinosi visoke dodane vrijednosti u područjima kao što su niskouglijčno gospodarstvo, održivi urbani razvoj i regionalna suradnja.

Ta pitanja su uzeta u obzir u sadašnjoj Uredbi o EFRR-u i Kohezijskom fondu kojom:

- održavaju se tematske koncentracije sa sljedećim glavnim prioritetima: potporom za inovacije, digitalno gospodarstvo i MSP-ove ostvarenom s pomoću strategija pametne specijalizacije; niskouglijčnim gospodarstvom i kružnim gospodarstvom u skladu s općom obvezom od 25 % za cilj klimatske politike,

⁹ Vidjeti Komisijin Dokument za razmatranje o budućnosti financija EU-a.
https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_hr.

¹⁰ Ciljevi za razdoblje 2014.–2020.

- donosi se popis aktivnosti za koje se neće pružati potpora, uključujući izravnu potporu za velika poduzeća, infrastrukturu zračnih luka (izvan najudaljenijih regija) i neke operacije gospodarenja otpadom (npr. odlagališta otpada),
- dodatno se razvija regionalna suradnja i održivi urbani razvoj.

Nadalje, tijekom *ex post* evaluacije naučene su različite pouke za sustav provedbe (uključujući pojednostavnjenje, fleksibilnost, financijske instrumente). One su uzete u obzir u Uredbi o zajedničkim odredbama

Savjetovanja s dionicima

Javno savjetovanje na internetu održano je od 10. siječnja do 9. ožujka 2018. Savjetovanjem je obuhvaćena kohezijska politika, odnosno EFRR i Kohezijski fond zajedno s ESF-om.

- Kada je riječ o najvažnijim izazovima, najveći udio (94 % ispitanika) istaknuo je kao najvažnije ili vrlo važno pitanje „smanjenje regionalnih razlika”, a nakon toga „smanjenje nezaposlenosti, kvalitetno zapošljavanje i mobilnost radne snage” te „promicanje društvene uključenosti i borbu protiv siromaštva” (91 %).
- U pogledu izazova, većina je smatrala da se je nabolje suočilo s izazovom „Poticanje istraživanja i inovacija” (61 % ispitanika), iza čega slijedi „Teritorijalna suradnja” (59 %).
- Otprilike 76 % ispitanika smatralo je da fondovi u velikoj ili prilično velikoj mjeri dodaju vrijednost, a manje od 2 % smatralo je da oni nemaju nikakvu dodanu vrijednost.
- Kada je riječ o sprječavanju ostvarenja ciljeva, najvažnijom preprekom smatrali su se složeni postupci (86 %), a potom postupci revizije i kontrole (68 %) i nedostatna fleksibilnost odgovora na nepredviđene okolnosti (60 %).
- U pogledu pojednostavnjenja najčešći izbor bio je „manji broj jasnijih i kraćih pravila” (90 %), a potom „usklađivanje pravila između fondova EU-a” (79 %) i „povećana fleksibilnost” u pogledu dodjele sredstava programskom području i unutar njega (76 % – 77 %).

U svojim odgovorima na otvorena pitanja ispitanici su u pogledu pitanja ravnoteže snažno podržali sljedeće:

- kohezijsku politiku za sve regije (ali uz trajnu usmjerenost na slabije razvijene regije),
- inovacije u području politike, uključujući strategije pametne specijalizacije i općenito pametna ulaganja,
- nastavljane i razvoj tematske koncentracije,
- usmjerenost na lokalne izazove (osobito održivi urbani razvoj),
- međuregionalnu suradnju, preko granica i diljem Europe. Suradnja na razini EU-a od ključne je važnosti za pametnu specijalizaciju – inovacije u sektorima visoke tehnologije često ovise o razmjenama i prelijevanjima iz suradnje među klasterima ili središtima znanja diljem Europe.

Ta se pitanja rješavaju u okviru Uredbe o EFRR-u i Kohezijskom fondu kojom:

- nastavlja se usmjeravanje na rješavanje regionalnih razlika i suočavanje s izazovima s kojima se suočavaju regije diljem Europe,
- nastavlja se i jača tematska koncentracija u pogledu pametnog rasta s pomoću strategija pametne specijalizacije i u pogledu niskougljičnog i kružnog gospodarstva,
- zadržava potpora za međuregionalnu suradnju i proširuje na pametnu specijalizaciju,
- promiče lokalni razvoj utemeljen na integriranim teritorijalnim i lokalnim strategijama i potiče održivi urbani razvoj i jačanje kapaciteta u tom području.

Nadalje, Uredbom o zajedničkim odredbama osigurat će se okvir za EFRR i Kohezijski fond u cilju:

- pojednostavnjenja složenih postupaka povezanih s EFRR-om i Kohezijskim fondom,
- povećanja fleksibilnost kako bi se odgovorilo na nove izazove,
- usklađivanja pravila između različitih obuhvaćenih fondova EU-a.

Procjena učinka

Ovaj je Prijedlog potkrijepljen procjenom učinka. Međutim, glavne mogućnosti i mogućnost kojoj se daje prednost mogu se dovršiti te se njihovi gospodarski učinci mogu ocijeniti nakon donošenja odluke o financijskoj omotnici i mehanizmu raspodjele.

U mogućnosti je uključeno smanjenje od 7 % u proračunu:

- 1. mogućnost: smanjenjem na svim razinama,
- 2. mogućnost: smanjenjem doprinosa razvijenijim regijama,
- 3. mogućnost: održavanjem potpore u ključnim područjima (tematska koncentracija) i smanjenjem u drugim temama.

Najpoželjnija je 3. mogućnost, među ostalim:

- kako bi se zadržala usmjerenost na teme s najvišom dodanom vrijednošću EU-a na koje je politika imala najveći učinak u skladu s dokazima evaluacije,
- jer mnogi od najvećih izazova (globalizacija i gospodarska preobrazba, prijelaz na niskougljično i kružno gospodarstvo, izazovi u području okoliša, migracije i izolirana područja urbanog siromaštva), sve više pogađaju mnoge regije diljem EU-a, uključujući one razvijene. Ulaganja EU-a nužna su i znak su solidarnosti,
- zadržavanje kritične mase – ulaganja u razvijenije regije već su niska po stanovniku,
- velika većina sudionika u javnom savjetovanju podržava EFRR u svim regijama. Tim scenarijem osigurava se i bolja vidljivost fondova kohezijske politike u svim državama članicama,

Izvješće je dva puta predano Odboru za regulatorni nadzor te su primljene sljedeće primjedbe:

Mišljenje Odbora za regulatorni nadzor	Rješenje
---	-----------------

1. krug : negativno mišljenje (1) U izvješću se ne razmatraju posljedice smanjenja kapaciteta za financiranje EFRR-a i KF-a. (2) U izvješću se ne objašnjava na koji bi način promijenjeni ciljevi i kriteriji raspodjele preusmjerili program. (3) Ne razmatraju se moguće (pod)mogućnosti za zemljopisni opseg, regionalnu prihvatljivost i sredstva za dodjelu sredstava u okviru EFRR-a/KF-a. (4) Nisu dovoljno istražene posljedice promjene mehanizama provedbe.	(1) Smanjenje financiranja od 10 % sada je oblikovano u odjeljku 3.2., uz upotrebu tri različite mogućnosti. (2) Tekst i grafički prikazi u odjeljku 3.2. pokazuju kako bi program bio preusmjeren u okviru različitih opcija. (3) Tri mogućnosti za geografske i tematske raspodjele navedene su u odjeljku 3.2., uz naznake glavnih vrsta preusmjeravanja. (4) Poglavlje o mehanizmima provedbe sastavljeno je u skladu sa smjernicama koje je zatražio Odbor za nadzor regulative (vidjeti odjeljak o napomeni 8 u nastavku).
2. krug : pozitivno mišljenje sa sljedećim zadržkama: (1) Sadržaj i učinci najpoželjnije mogućnosti (tematske koncentracije) nisu dovoljno jasni. Revidirano izvješće ne pruža dostatne dokaze da će tematska koncentracija pridonijeti smanjenju regionalnih i nacionalnih razlika. (2) U izvješću se ne definiraju budući načini za provedbu „berlinske metode” za dodjelu financijskih sredstava i razlozi zbog kojih se ne uzimaju u obzir druge mogućnosti. (3) U izvješću se ne opisuje opseg i mogući učinci europskog prekograničnog mehanizma. (4) U izvješću se ne navodi objašnjenje dosljednosti/komplementarnosti između EFRR-a/KF-a i novi Program potpore reformama.	(1) Sadržaj svih opcija sada je naveden na stranicama 28. – 29. te uspoređen u tabličnom obliku u tablici 7. Slikom 5. razmatra se tematski učinak najpoželjnije mogućnosti od strane država članica. Učinci različitih mogućnosti za regionalne i nacionalne stope rasta ispitani su i uspoređeni makroekonomskim modelom QUEST u tekstu na stranicama 30. – 31. te u brojkama u tablici 9. i slikama 6. i 7. (2) Berlinska je metoda sada opisana u okviru na stranici 29., zajedno s razlozima za zadržavanje ove metode i ne razmatranja alternativnih mogućnosti. (3) Prekogranični mehanizam opisan je na stranicama 41. – 42. Izvješće o mogućim učincima citira se te se navodi bilješka o izvoru. (4) Odnos s programom potpore reformama sada je opisan na stranici 60.

Pojednostavnjenje

Postoje dokazi o znatnim administrativnim troškovima povezani s EFRR-om i Kohezijskim fondom, koji su u nedavnoj studiji¹¹ procijenjeni na 3 % prosječnih troškova programa za

¹¹ Spatial Foresight & t33, Nova procjena administrativnih troškova i opterećenja u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova, preliminarni rezultati.

EFRR i 2,2 % za Kohezijski fond. Veće je administrativno opterećenje korisnika (uključujući MSP-ove).

Većina mjera pojednostavljenja za EFRR i Kohezijski fond bit će utvrđena Uredbom o zajedničkim odredbama. Mnoge je teško unaprijed financijski odrediti, ali u studiji je procijenjeno sljedeće:

- povećana upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova (ili plaćanja koja se temelje na uvjetima) za EFRR i Kohezijski fond mogla bi znatno smanjiti ukupne administrativne troškove, za 20 do 25 % ako se te mogućnosti primjenjuju na svim razinama,
- proporcionalniji pristup kontroli i revizijama značio bi znatno smanjenje broja provjera i revizijsko opterećenje za programe „niskog rizika”. Time bi se smanjili ukupni administrativni troškovi EFRR-a i Kohezijskog fonda za 2 – 3 %, a troškovi za programe na koje bi to utjecalo za mnogo veći iznos.

E-kohezije i razmjena podataka

Programi za razdoblje 2014. – 2020. zahtijevali su elektronički sustav za razmjenu podataka između korisnika i upravljačkih tijela, kao i između različitih tijela u sustavu upravljanja i kontrole. Ova Uredba temelji se na tome i njome se dalje razvijaju određeni aspekti u pogledu prikupljanja podataka. Svi podaci koji su nužni za praćenje napretka u provedbi, među ostalim podaci o rezultatima i uspješnosti programa, sada će se dostavljati elektroničkim putem svaka dva mjeseca, što znači da će se platforme otvorenih podataka ažurirati gotovo u stvarnom vremenu.

Korisnik i podaci o operacijama također će biti dostupni javnosti u elektroničkom obliku, na posebnom *web*-mjestu kojim upravlja upravljačko tijelo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlogom Komisije za višegodišnji financijski okvir predviđa se iznos od 273 milijarde EUR za EFRR i Kohezijski fond za razdoblje 2021.–2027.

Omotnica za EFRR i KF za razdoblje 2021.–2027. u milijunima

Ukupno EFRR i KF	241 978
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	200 629
• Ulaganja za radna mjesta i rast	190 752
• Europska teritorijalna suradnja	8 430
• Najudaljenije regije i slabo naseljena područja	1 447
Kohezijski fond (KF)	41 349
• od čega doprinos Instrumentu za povezivanje Europe – Promet	10 000

5. SAŽETAK SADRŽAJA UREDBE

Većina primjene i provedbe EFRR-a i Kohezijskog fonda obuhvaćena je Uredbom o zajedničkim odredbama. Ova bi se Uredba stoga trebala promatrati u tom kontekstu te je usmjerena uglavnom na ključna strateška pitanja, posebice:

- na glavne prioritete i ciljne teme,
- na okvir pokazatelja za njihovo praćenje,
- na pristup posebnim područjima, uključujući održivi urbani razvoj, kao i najudaljenije regije.

Poglavlje I. Zajedničke odredbe

Intervencijski pristup

Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond Uredbom uzima ciljeve politike utvrđene u Uredbi o zajedničkim odredbama i razvija ih u konkretne posebne ciljeve koji su relevantni za EFRR i Kohezijski fond, koji se mogu pratiti s pomoću odgovarajućih pokazatelja.

Njome se također utvrđuje ograničen popis neprihvatljivih aktivnosti koje su izvan intervencijskog područja primjene fondova. Područje primjene fondova i popis neprihvatljivih aktivnosti imaju za cilj osigurati da je potpora ulaganjima u skladu s ocjenom dokaza kao i s političkim ciljevima i ciljevima održivosti Europske unije: odlagališta otpada, infrastrukture zračnih luka, duhanska industrija, razgradnja nuklearnih postrojenja neće primati potporu.

Tematska koncentracija

Kako bi se osiguralo da, u kontekstu smanjenja proračuna, još uvijek postoji kritična masa ulaganja, Uredbom o EFRR-u i Kohezijskom fondu održavaju se zahtjevi za tematsku koncentraciju. Većina (65 % do 85 %) sredstva će biti usmjerena na doprinos ciljevima politike za koje dokazi iz evaluacije i ocjene učinka upućuje na to imaju najvišu dodanu vrijednost, kao i najveći doprinos prioritetima EU-a:

- 1. mogućnost (PO1): „pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe”,
- 2. mogućnost (PO2): „zelenija Europa s niskom razinom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizikom i njegova sprječavanja”.

Kako bi se omogućila fleksibilnost kriteriji u pogledu tematske koncentracije primjenjivat će se na nacionalnoj razini.

Za zemlje s:	najmanje % „PO1”	najmanje % „PO2”
BND-om ispod 75 %	35 %	30 %
BND-om od 75 do 100 %	45 %	30 %
BND-om iznad 100 %	60 %	nije primjenjivo <i>PO1 i PO2 min. 85%</i>

Pokazatelji

Kako bi se osiguralo dosljedno praćenje napredovanja prema većoj uspješnosti, ovim Uredbom održava se i razrađuje zajednički skup pokazatelja ostvarenja te se prvi puta dodaje zajednički skup pokazatelja rezultata. Potonji omogućuju izvješćivanje o rezultatima u stvarnom vremenu na otvorenoj platformi podataka i usporedbu svih programa i država članica. Također će se uzeti u obzir u raspravama o uspješnosti i uspješnim evaluacijama i olakšati praćenje obveza povezanih sa zakonodavstvom EU-a.

Evaluacije će se provoditi u skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016.¹², u kojem su te tri institucije potvrdile da bi evaluacije postojećeg zakonodavstva i politika trebale biti temelj za procjene učinka mogućnosti daljnjih djelovanja. Evaluacijama će se ocijeniti učinci programa na terenu na temelju pokazatelja/ciljeva povezanih s programom i detaljne analize mjere u kojoj je program relevantan, djelotvoran, učinkovit, pruža dodanu vrijednost EU-a te je u skladu s drugim politikama EU-a. Evaluacije će uključivati pouke, probleme i mogućnosti za dodatno poboljšanje aktivnosti i njihovih učinaka.

Poglavlje II. – Posebne odredbe o postupanju s posebnim teritorijalnim značajkama

Uredbom se također predviđa povećana usmjerenost na održivi urbani razvoj kojem je namijenjeno 6 % sredstava EFRR-a, putem teritorijalnih instrumenata. Očekuje se da će se strategijama integriranog teritorijalnog i lokalnog razvoja osigurati dosljednost intervencija. Kako bi se olakšalo i poduprijelo jačanje sposobnosti dionika, inovativne aktivnosti, znanja te razvoj politika i komunikacije u području održivog urbanog razvoja, u Uredbi se predviđa i uspostava Europske urbane inicijative kojom će upravljati Europska komisija.

Svi instrumenti koji se odnose na gradove kombiniraju se u jedan program (Europska urbana inicijativa) koje se provode u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja kako bi se za gradove osigurao jedinstveni proizvod. To uključuje razmjene, jačanje sposobnosti, pilot djelovanja i komunikaciju.

U prijedlogu Uredbe utvrđuju se i posebne mjere kojima će se obuhvatiti posebna situacija najudaljenijih regija. To uključuje programe za poravnanje troškova prijevoza i ulaganja. Zahtjevi u pogledu tematske koncentracije manje su strogi za te regije nego što bi se moglo pretpostaviti iz stopa primjenjivih na nacionalnoj razini.

¹² Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno prvi stavak njegovog članka 177., članak 178. i članak 349.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹³,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁴,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Člankom 176. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se da je Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) namijenjen pomoći pri otklanjanju glavnih regionalnih neuravnoteženosti u Uniji. U skladu s tim člankom i člankom 174. drugim i trećim stavkom UFEU-a, EFRR treba doprinijeti smanjivanju razlika između razina razvijenosti različitih regija i smanjivanju zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju, među kojima se posebna pozornost poklanja regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otočne, pogranične i planinske regije.
- (2) Kohezijski fond osnovan je kako bi se doprinijelo općem cilju jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije Unije pružanjem financijskih doprinosa u područjima okoliša i transeuropskih mreža u području prometne infrastrukture („TEN-T”), kako su utvrđene u Uredbi (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵.
- (3) Uredbom (EU) 2018/XXX Europskog parlamenta i Vijeća [nova Uredba o zajedničkim odredbama]¹⁶ utvrđuju se zajednička pravila koja se primjenjuju na različite fondove uključujući Europski fond za regionalni razvoj („EFRR”), Europski socijalni fond plus („ESF+”), Kohezijski fond, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo („EFPR”), Fond za azil i migracije („FAMI”), Fond za unutarnju sigurnost („FUS”) i Instrument za upravljanje granicama i vize („BMVI”) koji djeluju unutar zajedničkog okvira („fondovi”);

¹³ SL C, , str. .

¹⁴ SL C, , str. .

¹⁵ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

¹⁶ [Potpuno upućivanje – nova Uredba o zajedničkim odredbama].

- (4) Kako bi se pojednostavnila pravila primjenjiva na EFRR i Kohezijski fond za programsko razdoblje 2014. – 2020., jednom bi se uredbom trebala utvrditi primjenjiva pravila koja obuhvaćaju oba fonda.
- (5) Horizontalna načela kako su utvrđena u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i u članku 10. UFEU-a, uključujući načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, kako je utvrđeno u članku 5. UEU-a, moraju se poštovati pri provedbi fondova, uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima. Države članice trebale bi poštovati i obveze iz Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i osiguravanja dostupnosti, u skladu s člankom 9. UFEU-a i u skladu s pravom Unije u pogledu usklađivanja zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga. Države članice i Komisija trebale bi imati za cilj uklanjanje nejednakosti i promicanje jednakosti između muškaraca i žena te integraciju rodne perspektive, kao i borbu protiv diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije. Fondovi ne bi trebali podupirati aktivnosti koje doprinose bilo kakvom obliku segregacije. Ciljevi EFRR-a i Kohezijskog fonda trebali bi se ostvarivati u okviru održivog razvoja i promicanja cilja Unije koji se odnosi na očuvanje, zaštitu i poboljšanje kvalitete okoliša kako je navedeno u članku 11. i članku 191. stavku 1. UFEU-a, uzimajući u obzir načelo „onečišćivač plaća”. Kako bi se zaštitila cjelovitost unutarnjeg tržišta, operacije od kojih koristi imaju poduzetnici moraju biti u skladu s pravilima o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. UFEU-a.
- (6) Nužno je obuhvatiti odredbe za EFRR koje se odnose na njegovu potporu cilju „Ulaganje za radna mjesta i rast ” i cilju „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) („ETS/Interreg”).
- (7) Kako bi se utvrdile vrste aktivnosti za koje se može dobiti potpora iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, posebni ciljevi politike za pružanje potpore iz tih fondova trebali bi se utvrditi kako bi se osiguralo da oni doprinose ostvarenju jednog cilja zajedničke politike utvrđenog u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2018/xxx [Uredba o zajedničkim odredbama] ili više njih.
- (8) U svijetu koji je sve više međusobno povezan i s obzirom na demografsku dinamiku i dinamiku migracija, jasno je da migracijska politika Unije zahtijeva zajednički pristup koji se oslanja na sinergije i komplementarnosti različitih instrumenata financiranja. Kako bi se osigurala dosljedna, snažna i jedinstvena potpora za napore solidarnosti i podjele odgovornosti među državama članicama u pogledu upravljanja migracijama, EFRR bi trebao pružiti potporu za olakšavanje dugoročne integracije migranata.
- (9) Kako bi se podržali naponi država članica i regija u suočavanju s novim izazovima i osiguravanju visoke razine sigurnosti za njihove građane, kao i sprječavanju radikalizacije, uz oslanjanje na sinergije i komplementarnost s drugim politikama Unije, ulaganja u okviru EFRR-a trebala bi doprinijeti sigurnosti u područjima u kojima postoji potreba za osiguranjem sigurnih i pouzdanih javnih prostora i kritične infrastrukture, poput prijevoza i energije.
- (10) Osim toga, ulaganja u okviru EFRR-a trebala bi doprinijeti razvoju sveobuhvatne mreže digitalne infrastrukture velikih brzina, te promicanju čiste i održive multimodalne urbane mobilnosti.
- (11) S obzirom na opći cilj Kohezijskog fonda predviđen u UFEU-u, potrebno je utvrditi i ograničiti posebne ciljeve kojima Kohezijski fond treba pružati potporu.

- (12) Kako bi se poboljšali ukupni administrativni kapaciteti institucija i uprave u državama članicama koje provode programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, nužno je omogućiti mjere potpore u okviru svih posebnih ciljeva.
- (13) Kako bi se ohrabrilo i potaknulo mjere suradnje u programima koji se provode u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, potrebno je pojačati suradnju s partnerima u određenoj državi članici ili između različitih država članica u odnosu na potpore u okviru svih posebnih ciljeva. Takva je poboljšana suradnja dodatak suradnji u okviru ETS-a/Interrega i posebno bi trebala podupirati suradnju strukturiranih partnerstava s ciljem provedbe regionalnih strategija, kao što je navedeno u Komunikaciji Komisije „Jačanje inovacija u europskim regijama: strategije za otporni, uključivi i održivi rast”¹⁷. Partneri stoga mogu biti iz bilo koje regije u Uniji, ali mogu uključivati i prekogranične regije i regije koje su obuhvaćene makroregionalnim strategijama ili strategijama morskih bazena ili kombinaciju tih dviju mogućnosti.
- (14) Odražavajući važnost borbe protiv klimatskih promjena, u skladu s obvezama Unije u cilju provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, fondovi će pridonijeti klimatskim aktivnostima i postizanju ukupnog cilja od 25 % proračunskih rashoda EU-a za podupiranje klimatskih ciljeva. Očekuje se da će operacije u okviru EFRR-a činiti 30 % cjelokupne financijske omotnice EFRR-a za ciljeve u području klime. Očekuje se da će operacije u okviru Kohezijskog fonda činiti 37 % cjelokupne financijske omotnice Kohezijskog fonda za ciljeve u području klime.
- (15) Kako bi se omogućilo pružanje potpore EFRR-a u okviru ETS-a/Interrega u pogledu ulaganja u infrastrukturu i povezanih ulaganja, osposobljavanja i integracije aktivnosti, potrebno je osigurati da i EFRR može podupirati aktivnosti u okviru posebnih ciljeva fonda ESF+, uspostavljenog Uredbom (EU) 2018/XXX Europskog parlamenta i Vijeća [nova Uredba o ESF-u plus]¹⁸.
- (16) Kako bi se upotreba ograničenih resursa usmjerila na najučinkovitiji način, potpore iz EFRR-a za produktivna ulaganja u okviru relevantnog posebnog cilja, trebale bi biti ograničene samo na mikro, mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”) u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ¹⁹, osim ako se ulaganja odnose se na suradnju s MSP-ovima u aktivnostima istraživanja i inovacija.
- (17) EFRR bi trebao pomoći pri otklanjanju glavnih regionalnih neuravnoteženosti u Uniji i smanjiti razlike između razina razvijenosti različitih regija i zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju, uključujući one koji se suočavaju s izazovima zbog obveza koje se odnose na dekarbonizaciju. Potpore EFRR-a u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” trebale bi stoga biti usmjerene na ključne prioritete Unije u skladu s ciljevima politike utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/xxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama]. Stoga, potpora iz EFRR-a trebala bi se usredotočiti na ciljeve politike „pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe” i „zelenija Europa s niskom razinom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizikom i njegova sprječavanja”. Tu tematsku koncentraciju trebalo bi postići na nacionalnoj razini, istodobno omogućujući fleksibilnost na razini pojedinačnih programa i između tri skupine država članica u

¹⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 8. srpnja 2017., COM (2017) 376 final.

¹⁸ [Potpuno upućivanje – nova Uredba o ESF-u plus].

¹⁹ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

skladu s odgovarajućim bruto nacionalnim dohotkom. Osim toga, metodologiju razvrstavanja država članica trebalo detaljno utvrditi uzimajući u obzir posebnu situaciju najudaljenijih regija.

- (18) Kako bi se potpora usmjerila na ključne prioritete Unije, također je primjereno da bi se zahtjevi u pogledu tematske koncentracije trebali poštovati tijekom cijelog programskog razdoblja, uključujući u slučaju prijenosa između prioriteta unutar nekog programa ili među programima.
- (19) Ovom bi se Uredbom trebale utvrditi različite vrste aktivnosti za čije se troškove može pružiti potpora putem ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, u skladu s njihovim ciljevima, kako je navedeno u UFEU-a. Kohezijski bi fond trebao biti u mogućnosti poduprijeti ulaganja u okoliš i u mrežu TEN-T. U pogledu EFRR-a, popis aktivnosti trebao bi se pojednostavniti te bi on trebao moći poduprijeti ulaganja u infrastrukturu, ulaganja povezana s pristupom uslugama, produktivna ulaganja u MSP-ove, softver i nematerijalnu imovinu, kao i mjere povezane s informacijama, komunikacijom, studijama, umrežavanjem, suradnjom i razmjenom iskustava te aktivnosti koje uključuju klastere. Kako bi pružila potporu provedbi programa, oba bi fonda također trebala moći poduprijeti aktivnosti tehničke pomoći. Naposljetku, kako bi se pružila potpora širem spektru intervencija za programe Interrega, područje primjene trebalo bi proširiti kako bi uključilo i dijeljenje širokog raspona objekata i ljudskih resursa i troškova povezanih s mjerama u okviru ESF-a plus.
- (20) Projekti transeuropske prometne mreže u skladu s Uredbom (EU) br. 1316/2013 i dalje će se financirati iz Kohezijskog fonda putem podijeljenog i izravnog upravljanja u okviru Instrumenta za povezivanje Europe.
- (21) Istovremeno, važno je objasniti te djelatnosti koje ne ulaze u područje primjene EFRR-a i Kohezijskog fonda, uključujući ulaganja za postizanje smanjenja emisija stakleničkih plinova iz aktivnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi br. 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁰ kako bi se izbjeglo udvostručavanje dostupnih financijskih sredstava, koja već postoje u okviru te Direktive. Osim toga, potrebno je izričito utvrditi da prekomorske zemlje i teritoriji navedeni u Prilogu II. UFEU-a nisu prihvatljivi za potporu iz EFRR-a i Kohezijskog fonda.
- (22) Države članice trebale bi redovito prenositi Komisiji informacije o postignutom napretku upotrebom zajedničkih pokazatelja ostvarenja i rezultata utvrđenih u Prilogu I. Zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata mogli bi se, prema potrebi, dopuniti pokazateljima ostvarenja i rezultata specifičnima za pojedini fond. Informacije koje su dostavile države članice trebale bi biti temelj na kojem bi Komisija trebala izvješćivati o napretku prema ostvarenju posebnih ciljeva tijekom cijelog programskog razdoblja, koristeći u tu svrhu temeljni skup pokazatelja utvrđenih u Prilogu II.
- (23) U skladu sa stavkom 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., potrebno je evaluirati fondove na temelju podataka prikupljenih putem posebnih zahtjeva za praćenje, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, posebice za države članice. Ti zahtjevi, po potrebi, mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka fondova na terenu.

²⁰ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.)

- (24) Kako bi se maksimalno povećao doprinos regionalnom razvoju, djelovanja u tom području trebala bi se temeljiti na integriranim teritorijalnim strategijama, među ostalim, u urbanim područjima. Stoga bi se potpora iz EFRR-a trebala dostaviti putem obrazaca iz članka 22. Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama] osiguravajući odgovarajuće sudjelovanje lokalnih, regionalnih i gradskih vlasti.
- (25) U okviru održivog urbanog razvoja smatra se da je potrebno podupirati integrirane mjere za suočavanje s ekonomskim, klimatskim, demografskim i socijalnim izazovima te izazovima u području okoliša koji utječu na urbana područja, uključujući funkcionalna urbana područja, istodobno uzimajući u obzir potrebu promicanja urbano-ruralnih veza. Načela za odabir urbanih područja u kojima se trebaju provoditi integrirana djelovanja za održivi urbani razvoj te okvirni iznosi za ta djelovanja trebala bi se utvrditi u programima u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” uz ciljnu vrijednost od najmanje 6 % sredstava EFRR-a dodijeljenih u tu svrhu na nacionalnoj razini. Također treba utvrditi da bi se taj postotak morao poštovati tijekom cijelog programskog razdoblja u slučaju prijenosa između prioriteta unutar nekog programa ili među programima, uključujući tijekom preispitivanja u sredini programskog razdoblja.
- (26) Kako bi se odredila ili pružila rješenja za izazove povezane s održivim urbanim razvojem na razini Unije, Inovativne mjere za gradove u području održivog urbanog razvoja trebalo bi zamijeniti Europskom urbanom inicijativom, koja će se provesti u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja. Tom inicijativom trebala bi biti obuhvaćena sva urbana područja i ona bi trebala podupirati plan EU-a za gradove²¹.
- (27) Posebnu pozornost treba obratiti na najudaljenije regije, i to donošenjem mjera u skladu s člankom 349. UFEU-a kojim se predviđaju dodatna dodijeljena sredstva za najudaljenije regije za poravnanje dodatnih troškova nastalih u tim regijama kao rezultat jednog stalnog ograničenja iz članka 349. UFEU-a, ili nekoliko njih, to jest udaljenosti, izoliranosti, male površine, nepovoljne topografije i klime, gospodarske ovisnosti o malom broju proizvoda, čija postojanost i međudjelovanje znatno ograničuju njihov razvoj. Ova sredstva mogu obuhvaćati ulaganja, operativne troškove i obveze obavljanja javnih usluga i njihov je cilj nadoknaditi dodatne troškove nastale zbog takvih ograničenja. Operativne potpore mogu obuhvatiti rashode za usluge teretnog prijevoza i potporu za novoosnovana poduzeća za usluge prijevoza kao i rashode za postupke povezane s ograničenjima skladištenja, prevelikim proizvodnim alatima i njihovim održavanjem te s manjkom ljudskog kapitala na lokalnom tržištu. Kako bi se zaštitio integritet unutarnjeg tržišta, i, kao što je slučaj za sve operacije koje se sufinanciraju iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, sve potpore EFRR-a za financiranje operativne potpore i potpore za ulaganja u najudaljenijim regijama trebale bi biti u skladu s pravilima o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. UFEU-a.
- (28) Kako bi se izmijenili određeni elementi ove Uredbe koji nisu ključni, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji u odnosu na izmjene, u opravdanim slučajevima, Priloga II. kojim se utvrđuje popis pokazatelja koji se upotrebljavaju kao osnova za pružanje informacija Europskom parlamentu i Vijeću o uspješnosti programa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u

²¹ Zaključci Vijeća o planu EU-a za gradove od 24. lipnja 2016.

Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²² Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (29) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije otklanjanjem glavnih regionalnih neravnoteža u Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega razlika između razina razvijenosti različitih regija i zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju te ograničenosti financijskih sredstava država članica i regija može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđen u članku 5. UFEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Zajedničke odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju posebni ciljevi i područje primjene potpore Europskog fonda za regionalni razvoj („EFRR”) u pogledu cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” i cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) iz članka [4. stavka 2.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
2. Ovom se Uredbom utvrđuju i posebni ciljevi i područje primjene potpore Kohezijskog fonda u pogledu cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” iz članka [4. stavka 2. točke (a)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

Članak 2.

Posebni ciljevi EFRR-a i Kohezijskog fonda

1. U skladu s ciljevima politike utvrđenima u članku [4. stavku 1.] Uredbe (EU) 2018/xxxx[nova Uredba o zajedničkim odredbama], iz EFRR-a se pruža potpora za sljedeće posebne ciljeve:
 - (a) „pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe” („PO 1”) na sljedeće načine:
 - i. poboljšanjem istraživačkih i inovacijskih sposobnosti i povećanom primjenom naprednih tehnologija;
 - ii. iskorištavanjem koristi digitalizacije za građane, poduzeća i vlade;
 - iii. jačanjem rasta i konkurentnosti MSP-ova;
 - iv. razvojem vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo;

²² Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

- (b) „zelenija Europa s niskom razinom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizikom i njegova sprječavanja”(„PO 2”) na sljedeće načine:
- i. promicanjem mjera energetske učinkovitosti;
 - ii. promicanjem energije iz obnovljivih izvora;
 - iii. razvojem pametnih energetske sustava, mreža i skladištenja na lokalnoj razini;
 - iv. promicanjem prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanja rizika i otpornosti na katastrofe;
 - v. promicanjem održivog upravljanja vodama;
 - vi. promicanjem prelaska na kružno gospodarstvo;
 - vii. promicanjem biološke raznolikosti, zelene infrastrukture u urbanom okruženju i smanjenjem onečišćenja;
- (c) „povezanija Europa jačanjem mobilnosti i regionalne povezanosti ICT-a”(„PO 3”) na sljedeće načine:
- i. jačanjem digitalne povezanosti;
 - ii. razvojem održive, pametne, sigurne i intermodalne mreže TEN-T koja je otporna na klimatske promjene;
 - iii. razvojem održive, pametne i intermodalne nacionalne, regionalne i lokalne mobilnosti koja je otporna na klimatske promjene, uključujući bolji pristup mreži TEN-T i prekograničnoj mobilnosti;
 - iv. promicanjem održive multimodalne urbane mobilnosti;
- (d) „Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom Europskog stupa socijalnih prava”(„PO 4”) na sljedeće načine:
- i. unaprjeđenjem djelotvornosti tržišta rada i pristupa kvalitetnom zapošljavanju razvojem socijalnih inovacija i infrastrukture;
 - ii. poboljšanjem pristupa uključivim i kvalitetnim uslugama obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja razvojem infrastrukture;
 - iii. povećanjem socioekonomske integracije marginaliziranih zajednica, migranata i skupina u nepovoljnom položaju putem integriranih mjera koje uključuju stanovanje i socijalne usluge;
 - iv. osiguravanjem jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi razvojem infrastrukture, uključujući primarnu skrb;
- (e) „Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja urbanih, ruralnih i obalnih područja s pomoću lokalnih inicijativa”(„PO 5”) na sljedeće načine:
- i. poticanjem integriranog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulturne baštine i sigurnosti u urbanim područjima;
 - ii. poticanjem integriranog društvenog i gospodarskog te razvoja u području okoliša na lokalnoj razini, kulturne baštine i sigurnosti, uključujući

ruralna i obalna područja, među ostalim s pomoću lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice.

2. Kohezijski fond podupire PO 2 i posebne ciljeve u okviru PO 3 navedene u točkama ii., iii. i iv. stavka 1. točke (c).
3. Uzimajući u obzir posebne ciljeve navedene u stavku 1., EFRR ili Kohezijski fond, kako je primjereno, može podupirati i aktivnosti u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” ako su ti ciljevi jedno od sljedećeg:
 - (a) poboljšati sposobnost programskih tijela i tijela povezanih s provedbom fondova i
 - (b) unaprijediti suradnju s partnerima u određenoj državi članici i izvan nje.

Suradnja iz točke (b) odnosi se na suradnju s partnerima iz prekograničnih regija, iz odvojenih regija ili iz regija koje se nalaze na području obuhvaćenom makroregionalnom strategijom ili strategijom morskih bazena ili njihovom kombinacijom.

Članak 3.

Tematska koncentracija potpore iz EFRR-a

1. Kada je riječ o programima u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, ukupna sredstva iz EFRR-a za svaku državu članicu usredotočuju se na nacionalnu razinu u skladu sa stavcima 3. i 4.
2. U pogledu tematske koncentracije potpore za države članice u kojima se nalaze najudaljenije regije, razdvajaju se sredstva iz EFRR-a posebno dodijeljena za programe za najudaljenije regije od sredstava iz EFRR-a dodijeljenih svim drugim regijama.
3. Države članice razvrstavaju se prema omjeru svojeg bruto nacionalnog dohotka na sljedeći način:
 - (a) one s bruto nacionalnim dohotkom na razini ili iznad 100 % prosjeka EU-a („1. skupina”);
 - (b) one s bruto nacionalnim dohotkom na razini ili iznad 75 % prosjeka EU-a i ispod 100 % tog prosjeka („2. skupina”);
 - (c) one s bruto nacionalnim dohotkom ispod 75 % prosjeka EU-a („3. skupina”).

Za potrebe ovog članka, omjer bruto nacionalnog dohotka znači omjer između bruto nacionalnog dohotka po stanovniku države članice, izmjeren u standardima kupovne moći i izračunan na temelju podataka Unije za razdoblje od 2014. do 2016. i prosječnog bruto nacionalnog dohotka po stanovniku u standardima kupovne moći u 27 država članica u istom referentnom razdoblju.

Smatra se da se programi u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” za najudaljenije regije razvrstavaju u 3. skupinu.

4. Države članice ispunjavaju sljedeće zahtjeve u pogledu tematske koncentracije:
 - (a) države članice iz 1. skupine dodjeljuju za PO 1 i PO 2 najmanje 85 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta, osim tehničke pomoći, i najmanje 60 % za PO 1;

- (b) države članice iz 2. skupine dodjeljuju za PO 1 najmanje 45 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta, osim tehničke pomoći, i najmanje 30 % za PO 2;
 - (c) države članice iz 3. skupine dodjeljuju za PO 1 najmanje 35 % svojih ukupnih sredstava iz EFRR-a u okviru prioriteta, osim tehničke pomoći, i najmanje 30 % za PO 2.
5. Zahtjevi u pogledu tematske koncentracije iz stavka 4. ispunjavaju se tijekom cijelog programskog razdoblja, uključujući pri prijenosu dodijeljenih sredstava iz EFRR-a između prioriteta programa ili između programa i tijekom preispitivanja u sredini programskog razdoblja u skladu s člankom [14.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
6. Ako su dodijeljena sredstva iz EFRR-a u pogledu PO 1 ili PO 2, ili i PO 1 i PO 2 određenog programa smanjena nakon opoziva u skladu s člankom [99.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama] ili zbog financijskih ispravaka Komisije u skladu s člankom [98.] te uredbe, ispunjavanje zahtjeva za tematsku koncentraciju iz stavka 4. ne ocjenjuje se ponovno.

Članak 4. **Opseg potpore iz EFRR-a**

1. Europski fond za regionalni razvoj podupire sljedeće:
- (a) ulaganja u infrastrukturu;
 - (b) ulaganja u pristup uslugama;
 - (c) produktivna ulaganja u MSP-ove;
 - (d) opremu, softver i nematerijalnu imovinu;
 - (e) aktivnosti povezane s informacijama, komunikacijom, studijama, umrežavanjem, suradnjom i razmjenom iskustava te aktivnosti koje uključuju klastere;
 - (f) tehničku pomoć.
- Uz to, produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi mogu se podupirati ako uključuju suradnju s MSP-ovima u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima koja se podupiru u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (a) podtočkom i.
- Kako bi se doprinijelo posebnom cilju u okviru PO 1 navedenom u članku 2. stavku 1. točki (a) podtočki iv., EFRR podupire i aktivnosti osposobljavanja, cjeloživotnog učenja i obrazovanja.
2. U okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) EFRR može podupirati i sljedeće:
- (a) dijeljenje objekata i ljudskih potencijala;
 - (b) prateća meka ulaganja i druge aktivnosti povezane s PO 4 u okviru Europskog socijalnog fonda plus kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o ESF-u plus].

Članak 5.
Područje primjene potpore iz Kohezijskog fonda

1. Kohezijski fond podupire sljedeće:
 - (a) ulaganja u okoliš, uključujući ulaganja povezana s održivim razvojem i energijom koja donose koristi za okoliš;
 - (b) ulaganja u TEN-T;
 - (c) tehničku pomoć.Države članice osiguravaju primjerenu ravnotežu između ulaganja pod točkama (a) i (b).
2. Iznos iz Kohezijskog fonda koji se prenosi u Instrument za povezivanje Europe²³ upotrebljava se za projekte mreže TEN-T.

Članak 6.
Isključenje iz područja primjene EFRR-a i Kohezijskog fonda

1. Sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda ne podupiru se:
 - (a) razgradnja ili izgradnja nuklearnih elektrana;
 - (b) ulaganje radi postizanja smanjenja emisija stakleničkih plinova iz aktivnosti koje su navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁴;
 - (c) proizvodnja, prerada i stavljanje na tržište duhana i duhanskih proizvoda;
 - (d) poduzetnike u teškoćama kako su definirani u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014²⁵;
 - (e) ulaganja u infrastrukturu zračnih luka osim u najudaljenijim regijama;
 - (f) ulaganja u zbrinjavanje otpada na odlagališta;
 - (g) ulaganja u postrojenja za obradu preostalog otpada;
 - (h) ulaganja povezana s proizvodnjom, preradom, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem fosilnih goriva, osim ulaganja povezanih s čistim vozilima kako su definirana u članku 4. Direktive o izmjeni Direktive 2009/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁶;
 - (i) ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu u područjima u kojima postoje najmanje dvije širokopojasne mreže jednake kategorije;
 - (j) financiranje za kupnju željezničkih vozila za uporabu u željezničkom prometu, osim ako je povezana s:
 - i. ispunjavanjem obveza obavljanja javnih usluga koje su bile predmet javnog natječaja u skladu s Uredbom br. 1370/2007, kako je izmijenjena;

²³ Upućivanje

²⁴ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ.

²⁵ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

²⁶ Direktiva 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih i energetski učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu (SL L 120, 15.5.2009., str. 5.).

- ii. pružanjem usluga željezničkog prijevoza na linijama potpuno otvorenima za tržišno natjecanje, a korisnik je novi subjekt prihvatljiv za financiranje u skladu s Uredbom (EU) 2018/xxxx [Uredba o fondu InvestEU].
- 2. Uz to, potpora iz Kohezijskog fonda ne dodjeljuje se za ulaganja u stanovanje, osim ako su povezana s promicanjem energetske učinkovitosti i uporabe energije iz obnovljivih izvora.
- 3. Prekomorske zemlje i teritoriji ne ispunjavaju uvjete za potporu iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda, ali mogu sudjelovati u programima Interreg u skladu s uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/xxxx [ETS (Interreg)].

Članak 7. **Pokazatelji**

1. Zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata, kako su utvrđeni u Prilogu I., u pogledu EFRR-a i Kohezijskog fonda i, prema potrebi, pokazatelji ostvarenja i rezultata za pojedine programe upotrebljavaju se u skladu s člankom [12. stavkom 1.] drugim podstavkom točkom (a), [člankom 17. stavkom 3.] točkom (d) podtočkom ii. i [člankom 37. stavkom 2.] točkom (b) Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
2. Za pokazatelje ostvarenja polazne vrijednosti iznose nula. Ključne etape utvrđene za 2024. i ciljevi utvrđeni za 2029. kumulativni su.
3. U skladu s obvezom o izvješćivanju na temelju članka [38. stavka 3. točke (e) podtočke i.] Financijske uredbe Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi informacije o uspješnosti u skladu s Prilogom II.
4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 13. radi izmjene Priloga I. kako bi se izvršile potrebne prilagodbe popisa pokazatelja za upotrebu u državama članicama i radi izmjene Priloga II. kako bi se izvršile potrebne prilagodbe informacija o uspješnosti koje se dostavljaju Europskom parlamentu i Vijeću.

POGLAVLJE II.

Posebne odredbe o postupanju s određenim teritorijalnim značajkama

Članak 8. **Integrirani teritorijalni razvoj**

1. EFRR može podupirati integrirani teritorijalni razvoj unutar programa u okviru oba cilja iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama] u skladu s poglavljem II. glave III. te Uredbe [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
2. Države članice provode integrirani teritorijalni razvoj, uz potporu EFRR-a, isključivo putem oblika navedenih u članku [22.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].

Članak 9.
Održivi urbani razvoj

1. EFRR podupire integrirani teritorijalni razvoj temeljen na teritorijalnim strategijama u skladu s člankom [23.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama] usmjeren na urbana područja („održivi urbani razvoj”) unutar programa u okviru oba cilja iz članka 4. stavka 2. te Uredbe.
2. Najmanje 6 % sredstava EFRR-a na nacionalnoj razini u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, osim tehničke pomoći, dodjeljuje se za održivi urbani razvoj u obliku lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, integriranih teritorijalnih ulaganja ili nekog drugog teritorijalnog alata u okviru PO 5.

U okviru jednog ili više uključenih programa utvrđuju se planirani iznosi za tu svrhu u skladu s člankom [17. stavkom 3.] točkom (d) podtočkom vii. Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
3. Postotak dodijeljen održivom urbanom razvoju u skladu sa stavkom 2. poštuje se tijekom cijelog programskog razdoblja pri prijenosu dodijeljenih sredstava iz EFRR-a između prioriteta programa ili između pojedinih programa, uključujući tijekom preispitivanja u sredini programskog razdoblja u skladu s člankom [14.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama].
4. Ako su dodijeljena sredstva iz EFRR-a smanjena zbog opoziva u skladu s člankom [99.] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova Uredba o zajedničkim odredbama] ili zbog financijskih ispravaka Komisije u skladu s člankom [98.] te Uredbe, usklađenost sa stavkom 2. ne ocjenjuje se ponovno.

Članak 10.
Europska urbana inicijativa

1. EFRR podupire i Europsku urbanu inicijativu koju Komisija provodi u okviru izravnog i neizravnog upravljanja.

Tom inicijativom obuhvaćena su sva urbana područja i podupire se plan Unije za gradove.
2. Europska urbana inicijativa sastoji se od sljedeća tri dijela, od kojih su svi povezani s održivim urbanim razvojem:
 - (a) potpora izgradnji kapaciteta;
 - (b) potpora inovativnim mjerama i
 - (c) potpora znanju, razvoju politike i komunikaciji.
Na zahtjev jedne ili više država članica Europskom urbanom inicijativom može se podupirati i međudržavna suradnja u području urbanih pitanja.

Članak 11.
Najudaljenije regije

1. Posebna dodatna dodijeljena sredstva za najudaljenije regije upotrebljavaju se za poravnanje dodatnih troškova koji su nastali u tim regijama kao rezultat jednog trajnog ograničenja za njihov razvoj iz članka 349. UFEU-a ili više njih.
2. Dodijeljenim sredstvima iz stavka 1. podupiru se:

- (a) aktivnosti u okviru područja primjene kako je navedeno u članku 4.;
- (b) odstupajući od članka 4., mjere kojima se pokrivaju operativni troškovi u svrhu poravnania dodatnih troškova koji su nastali u najudaljenijim regijama kao rezultat jednog trajnog ograničenja za njihov razvoj iz članka 349. UFEU-a ili više njih.

Dodijeljenim sredstvima iz stavka 1. mogu se podupirati i rashodi koji obuhvaćaju nadoknadu odobrenu za obvezu pružanja javne usluge i ugovore u najudaljenijim regijama.

3. Dodijeljenim sredstvima iz stavka 1. ne podupiru se:

- (a) operacije koje uključuju proizvode navedene u Prilogu I. UFEU-u;
- (b) potpora za prijevoz osoba odobrena u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (a) UFEU-a;
- (c) oslobođenja od poreza i izuzeća od socijalnih davanja i
- (d) obveze pružanja javne usluge koje ne ispunjavaju poduzetnici kod kojih država djeluje kao nositelj javne ovlasti.

POGLAVLJE III.

Završne odredbe

Članak 12.

Prijelazne odredbe

Uredbe (EZ) br. 1300/2013 i 1301/2013 ili svaki akt donesen u skladu s njima nastavljaju se primjenjivati na programe i operacije koji se podupiru iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda u okviru programskog razdoblja 2014.–2020.

Članak 13.

Izvršavanje delegiranih ovlasti

- 1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
- 2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
- 3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
- 4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁷

²⁷ SL L 123, 12.5.2016., str. 13.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik